

ISRAËLIETISCH WEEKBLAD.

Om u met de echte leer der waarheid bekend te maken. (Spr. XXII: 21.)

להודיעך קושט אמת.
(משלי כ"ב כ"א)

Abonnementsprijs per Jaar:

Voor Amsterdam f 4.—
Voor de overige gemeenten des rijk, franco „ 4.50
Afzonderlijke nummers „ 0.10

Versijnt 's Vrijdags. — Bijdragen, brieven enz. uiterlijk Dinsdag, en advertentiën Woensdag, franco, aan het bureau van dit Blad (Muiderstraat, V 260). Ongefrankeerde brieven enz. worden bepaald geweigerd.

UITGEVER-DIRECTEUR:

Firma J. B. de Mesquita.

CORRESPONDENTEN:

A. D. LUTOMIRSKI, te Rotterdam.

Gebr. BELINFANTE, te 's-Gravenhage.

N°. 37.VRIJDAG
4 APRIL.

HOOFDREDACTEUR:

J. A. M. Chumaceiro.

CORRESPONDENTEN:

G. DA COSTA GOMES DE LA PENHA, te Utrecht.

M. M. MEIJER, te Groningen.

Prijs der Advertentiën:

Van 1—5 regels 40 Cts. — Iedere regel meer 5 Cts. — Kapitalen of buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaatsruimte, welke zij beslaan.

Bij abonnement buitengewoon rabat.

Advertentiën uit het Buitenland 15 Cts. per regel.

Aanvragen en opgaven van liefdegiften 30 % rabat.

Bij dit nummer behoort een BIJVOEGSEL.

De Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen en de Openbare School.

(Ingezonden.)

Slot.

Het zal wel geen betoog behoeven, dat de meerderheid der Israëlieten voor de neutrale school gestemd is. De verkiezingen van leden voor de Staten-Generaal, Provinciale Staten en den gemeenteraad hebben het dikwijls genoeg bewezen, dat ook onze geloofsge-nooten de liberale partij met alle kracht ondersteunen, omdat deze richting de neutrale school, en bijgevolg ook de wet op het lager onderwijs, in bescherming neemt. Wanneer echter de liberale partij zich zelve zoo ver vergeet, dat zij toelaat, dat op de lagere scholen onderwijs gegeven wordt in Bijbelsche geschiedenis op eene wijze, die strijdig is met ons geloof, dan, wij zijn er verzekerd van, kan die partij niet meer op onze ondersteuning rekenen. Wij wijzen hierop volstrekt niet, ten einde pressie te oefenen, om onzen zin te krijgen. Wij dwingen niemand onze overtuiging op, doch wij staan op ons recht en willen, dat men onze jeugd geen onderwijs zal geven, dat strijdig is

met ons godsdienst-gevoel. De Israëlieten nu zenden hunne kinderen naar de openbare school in het volste vertrouwen, dat daar niets zal geleerd worden, strijdig met de godsdienstovertuiging der ouders. De beide Amsterdamsche Isr. gemeenten hebben haar bijzondere scholen opgeheven, omdat zij de overtuiging hadden, dat de wet op het lager onderwijs stiptelijk zou gehandhaafd worden. Wanneer echter de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen schoolboeken in het licht geeft, die in strijd zijn met onze godsdienst-begrippen, wanneer die schoolboeken hier en daar op de openbare school gebruikt worden, dan is een ieder verplicht, zeven geloofsge-nooten den raad te geven: Neemt uwe kinderen van de openbare school, want zij leeren daar den Bijbel minachten, zij worden daar gevormd tot ongelooovigen.

Maar, zal men ons wellicht tegenwerpen, hebt ge dan grond te gelooven, dat het werkje van den eerw. heer Hugenholtz op de openbare school ten gebruike ingevoerd zal worden? Wij voor ons hebben de overtuiging, dat dit niet tot de onmogelijkheden behoort. Immers, voor de Roomsche-Katholieken heeft men dit schoolboek zeker niet geschreven. Zij toch zijn zeker niet gediend met de pennevruchten van den modernen pre-

dikant. Voor de orthodox-hervormde Christenen, die hunne kinderen naar de bijzondere school van hunne richting zenden, heeft de eerw. heer H. evenmin de pen opgevat; zij toch zullen zich wel wachten, der jeugd dit gevaarlijk boekje in handen te geven. De Maatschappij tot Nut van 't Algemeen weet dit even goed als wij; ook zij is er zeker van, dat noch de Roomschen, noch de orthodox-hervormde Christenen van dit schoolboek zullen gebruik maken. Wanneer nu evenwel de Maatschappij tot de uitgave daarvan heeft besloten, dan kan het bijna niet anders dan voor de openbare school zijn, en op die openbare school ontvangen eenige duizende Isr. kinderen onderwijs. Wij moeten dus aanhoudend op onze hoede zijn; wij mogen onze kinderen ook zelfs niet één oogenblik uit het oog verliezen. Onze bezorgdheid en vrees worden gewettigd door de omstandigheden, die ons dwingen de uiterste waakzaamheid in acht te nemen. Zal het vertrouwen, dat nu zoo zeer geschokt is, weder hersteld worden, zoo is het hoogst noodzakelijk, dat het hoofdbestuur der maatschappij op een of andere wijze de gemoederen tracht te bevredigen, wil men althans niet, dat de openbare school een gevoeligen slag zal ontvangen, zoodat op deze wijze datgene in de hand

zal gewerkt worden, wat het bestuur afkeurt: het oprichten van bijzondere scholen!

Op nog een ander belangrijk punt moeten wij, mijnheer de redacteur, de aandacht der lezers van dit blad vestigen; hetgeen wel is waar, reeds in den »Open brief» van den eerw. heer Chumaceiro is aangestipt, doch dat wij nog eenigszins nader willen toelichten.

Leest men het bedoelde werkje van het begin tot het einde, gaat men de bewerking en strekking nauwkeurig na, zoo moet men tot de conclusie komen, dat die groote partij in Nederland, die reikhalzend naar veranderingen in de wet op het lager onderwijs uitziet, volkomen gelijk heeft, dat zij al hare krachten inspannt, om haar zin te krijgen. Immers, wat was tot nog toe het krachtigste wapen, waarmee men die machtige partij met goed succes bestreed? Te zeggen: er wordt niets op de openbare school geleerd, in strijd met de godsdienstovertuiging der verschillende richtingen. Het hoofdbestuur der Maatschappij tot nut van 't Algemeen nu is van dezen heilzamen stelregel afgeweken en heeft gewild, dat men op de school, waar kinderen van onderscheidene geloofsbelijdenissen naast elkander plaats nemen, ook onderwijs in de Bijbelsche geschiedenis, volgens eene bepaalde rich-

FEUILLETON.

[15]

Het graf te Sabbioneta.

Geschiedkundige novelle.

III.

Op het sluwe gelaat van den oude streed een slim lachje met nadenkenden ernst om den voorrang, alsof hij in twijfel stond, op welke wijze hij het moest aanvangen, om mij tegen een zoo hoog mogelijke prijs den hem bekenden inhoud van de ontbrekende documenten te verkoopen, zonder zijne persoonlijke zekerheid in gevaar te brengen. Na mij een geruime poos doordringend aangestaard te hebben, vroeg hij mij op zijne gewone stekelige wijze:

»Wilt gij het proces tegen de erfgenamen onder alle omstandigheden doorzetten, of wilt gij slechts eenigen invloed op hen uitoefenen, om hen tot een billijk vergelijk te dwingen?»

»Daar zij mijne verwanten zijn, zoo geef ik er de voorkeur aan, een vergelijk met hen te treffen.»

»Goed» — zeide hij, het onderhoud kortweg afbrekende — »hierna zal ik mijne bemoeiingen inrichten. Voor heden beveel ik u in Gods hoede; ik weet genoeg.» Bij deze woorden gaf hij mijn begeleider een heimelijken wenk, die voor dezen de uitnodiging bevatte, na mijn vertrek alleen in het officio terug te keeren. Een uur later trad Lazzaraccio triumpheerend mijne woning binnen. De oude vos was in het net geloopt. Daar hij hem op den mouw gespeld had, dat ik een eenvoudige man was, van wien hij geen gevaar te vreezen had, en die reeds dankbaar zou zijn, als hij slechts een algemeene inhoudsopgave der schuldteksten in handen kreeg, — beloofde de patroon eene zoodanige, door tusschenkomst van een vertrouwd schrijver bij de procuratiën, te zullen bezorgen, daar waarschijnlijk, wegens de afwezigheid der vreemde erfgenamen, eene ambtelijke optekening der nalatenschap had plaats gevonden. Lazzaraccio verried »natuurlijkerwijs» met geen enkelen trek, dat hij in staat was deze scherpzinnige onderstelling te bevestigen, en beloofde den oude eene tweede rol zechien voor de overgave van het afschrift.

Mijn oogmerk was dus op deze wijze door de slimheid van den schrijver bereikt. Eenige dagen later ontving ik het afschrift van den werkelijken inhoud der oorkonde, die met de opgaven in den brief mijns grootvaders nauwkeurig overeenstemde. De schuldbrief luidde op donna Beatrice de Luna en was tot een bedrag van 150,000 goudguldens door koningin Maria afgegeven en door keizer Carl erkend. De oorkonde was dus zonder twijfel bij den dood onzer grootmoeder in haar bezit geweest en moest zich thans in handen van de gerechtelijke autoriteiten der republiek of van een der procuratoren bevinden. De zelfde zekerheid bestond er omtrent den armband niet, waarschijnlijk was het echter wel, daar volgens Cornelio's verklaring, dit kleinoord als een moederlijk aandenken steeds naast de familiepapieren in hetzelfde kastje werd bewaard. Nu echter was het raadsel nog raadselachtiger geworden; immers, waarom had zich de regeering een gedeelte der nalatenschap, en juist dit, toegestigd of heimelijk in bewaring genomen? In geen geval mocht hier aan ontvreemding gedacht worden. Want welke waarde konden die papieren hebben voor iemand, die zoovele andere kostbaarheden onaangeroerd had gelaten? En dat van al deze kostbaarheden slechts de armband, welke met de familiepapieren in onmiddellijk verband stond, teruggehouden werd, deed mij een geheel andere oorzaak vermoeden, die noch mijne eigen scherpzinnigheid, noch Cornelio's nadenken, noch Lazzaraccio's sluwheid wist te doorgronden. Ik gaf derhalve dezen schelm zijn afscheid, benevens zijn welverdiend loon, want hij had mij het zekere spoor aangewezen op den weg, dien ik thans alleen te vervolgen had, ofschoon ik nogtans voor eenigen tijd mijne brandende nieuwsgierigheid moest bedwingen.

IV.

Weinige dagen later bracht ik eindelijk het zoolang uitgestelde voornemen ten uitvoer, om, door Cornelio en Bona vergezeld, den rabbijn Leon da Modena te bezoeken en hem de mij door del Medigo toevertrouwde brieven ter hand te stellen. Ik trof in hem iemand aan, van wien de groote roep, dien hij in zijne geboortestad genoot, niet te veel verkondigd had. Hij was rank van gestalte, en hoewel hij te dier tijde nog lang niet zijn vijftigste jaar bereikt had, zoo vertoonde zich

om zijn hoofd en kin toch reeds de sneeuw der ouderdoms in veelvuldige vlokken. Schertsend pleegde hij te zeggen: »Dit zilver in mijn baard en haar is het eenige, waarmee de Voorzienigheid mij vroegtijdig en kwistig begiftigd heeft; het zijn de thans zichtbaar geworden Ariadnestraden der zorg, te midden waarvan ik mij reeds sedert mijne jeugd door het labyrinth des levens moest heenwerken». Op zijn hoog voorhoofd en zijne somwijlen van een inwendig vuur duister gloeiende wangen waren de voren van een onophoudelijk denken en onvermoeid geestelijk schepden diep ingegraven. Zijn bruine oogen sehoeten, als de sterren van den nacht, met tooverachtigen glans boeiende, stralen van een magisch licht, dat tot in de diepste diepte zijner ziel scheen door te dringen. De indruk, dien het gesprek met dezen man op mij te weeg bracht, was voor mij zoo wonderbaar sympathetisch, dat ik elk uur als verloren beklagde, hetwelk ik sinds mijne aankomst te Venetië aan zijn omgang onttrokken had. Spoedig ontwaarde ik, hoezeer zijn geest, kennis en karakter zich boven de meeste zijner geleerde tijd- en geloofsge-nooten onderscheidde; met welk een bewonderenswaardige zelfstandigheid, diepte en vrijmoedigheid hij over de belangrijkste vragen der filosofie, over haar verhouding tot den godsdienst in het algemeen, zoowel als over de geheiligde overleveringen dacht, sprak en leerde, hoewel hij, gelijk de wijzen aller tijden, de orkende waarheden op al deze gebieden niet altijd in hun onthulde naaktheid aan de wereld openbaarde, maar meestal slechts voor zijne vertrouwste leerlingen zachtjes den sluier oplichtte, achter welken de verheven godin troonde. Het duurde niet lang, of ik mocht mij onder deze zijne scholieren rekenen, want ook hij kwam mij met een verrassend vertrouwen en met schier vaderlijke genegenheid te gemoet en wijdde mij weldra in zijne denkbeelden, zijne omstandigheden en zijne wisselvallige zielstemmingen in. Ik vond den geëerden man juist in diepe droefheid over den dood zijns oudsten zoons, Angelo, die zijn lieveling en — zooals hij mij zeide — in alle hoogere begaafdheden des geestes, zijn waar, maar veredeld evenbeeld was geweest. De smart over dit verlies kon de ongelukkige vader niet bemeesteren, hoezeer hij ook met al de kracht van zijn sterk gemoed zijn zieleleed zocht te verbannen, hoe diep zijn geest zich ook in

stoute onderzoekingen verdiepte, en in de nachtelijke eenzaamheid datgene aan het papier toevertrouwde, wat hij uit de diepste bedding der gedachtenwereld te voorschijn trok.

Dagen, ja, wekenlang gevoelde hij zich aan den ruwen druk des levens ontruk, wanneer hij zijne gewonde ziel in de golven van het oneindige baden kon, wanneer hij zijn voor niets terugdeinzenden geest tot op den oorsprong der dingen in de zee der beschouwingen kon doen onderdompelen; weldra echter ontmoette hij, de koene zwemmer, de een of andere hinderpaal, welke hem weder tegen de harde klippen der werkelijkheid terugslingerde. De smart over zijn eerstgeboren, dooden, hoewel voor zijn liefde niet verloren zoon overtrof den kommer over een tweeden, levenden *bijna verloren zoon*, die sedert vele jaren reeds het kind zijner zorgen was. Sylvio, de jongste der beide zonen, thans een twee-en-twintigjarig jongeling, was reeds als knaap in lichtzinnigen overmoed en door een slecht voorbeeld verleid zijn ouderlijk huis ontvlucht en op een vreemd schip naar een verwijderd land vertrokken. Zijn koene avontuurlijke zin was door de wondersagen, welke uit de nieuw ontdekte werelden, de jeugdige fantasie verstrikkend, tot Europa waren doorgedrongen, tot nog onbekende ondernemingen opgewekt, en zijn rassche kloekmoedigheid had hem met een stouten sprong door heimelijke vlucht aan den verwachten tegenstand zijner ouders ontruk.

Zoo kwam de knaap, jarenlang als dood bewend, op zekeren dag, even verrassend als zijn vertrek, wel is waar rijker aan verbeeldingskracht, doch niet aan bezonnenheid, aan de deur zijner vaderlijke woning kloppen. Deze scheen hem echter te eng en te somber, nadat hij in de tropische pracht van het aan wonderen zoo rijke Indië aan zijnen onverwiltijken zin voldaan en in het nieuwe halfmond de gouden punthoopen van Montezuma's rijk had betreden, waarop de Spanjaard, als beheerscher der wereld, zijn weelderigen troon had opgericht. Slechts zelden was hij aan de tafel en in de omgeving zijns vaders; in gezelschap van ruwe gezellen bracht hij zijn tijd door met het spel, de jacht naar vermaken en allerlei stoute waagstukken, waarbij hij de groote geestelijke gaven verkwistte, welke ook hij in ruime mate van de natuur had ontvangen.

(Wordt vervolgd.)

ting, moet geven. De gevolgen van deze, naar ons inzien, verkeerde handelwijze, zullen zich niet lang laten wachten. Van den oogenblik, dat er inbreuk gemaakt wordt op het ware liberale beginsel in de wet op het lager onderwijs is de neutrale school slechts een woordenpraal en zal zij geen voldoende bescherming meer vinden.

Nu reeds wordt door het Anti-school-verbond een goed gebruik van den mislag, door het hoofdbestuur begaan, gemaakt. Vergadering op vergadering wordt beledigd, waarin de uitgave van het gecrimineerde werkje besproken wordt, en het wordt als een stormram gebruikt, om op de onderwijswet te buiken en om dan tevens eene agitatie in het leven te roepen, die bij de aanstaande verkiezingen voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Gener. zekere partij zeer goed van dienst zal zijn.

Als Nederlanders, als Israëlieten hebben wij op het bestaand gevaar gewezen, wij hopen en vertrouwen, dat het hoofdbestuur zich niet door verkeerde schaamte zal laten terughouden om, te bekennen dat het gedwaald heeft; dwalen is menschelijk. Groote belangen staan hier op het spel, de toekomst namelijk onzer jeugd!

[Wij willen door de opname van dit stuk als hoofd-artikel volstrekt niet te kennen geven, dat wij met al hetgeen daarin beweerd wordt instemmen. Red.]

Advertentiën.

GETROUWD:

Henri Machielsse

en

[907]

Carolina van West,
Wed. HERMAN ISAC BOAS BERG.

5 Nissan 5633.
AMSTERDAM, 2 April 1873.

Eenige kennisgeving.

De Heer A. ISRAËL en Echtgenooten betuigen langs dezen weg hun oprechten dank aan familie, vrienden en bekenden voor de vele gelukwensen, hun bij hun Vijf-en-Twintigjarig Huwelijksfeest op 29 en 30 Maart jl. toegebracht, en in het bijzonder aan den Heer E. M. PIMENTEL, onder wiens bekwame leiding de feestviering op 30 Maart jl. plaats had.

Voor de vele bewijzen van belangstelling, mij gedurende mijne ziekte betoond, breng ik langs dezen weg aan vrienden en bekenden mijn hartelijken dank.

STRUP bij EINDHOVEN, 3 April 1873.
[905] EDUARD ELIAS.

In het Israëlietisch Ziekenhuis te 's-GRAVENHAGE, dat met 1 Aug. e.k. voor de verpleging van zieken zal worden geopend, worden gevraagd:

een Vader en eene Moeder, gehuwde lieden, van middelbaren leeftijd, zonder kinderen te hunnen laste. Gegadigden gelieven zich bij franco brieven vóór 22 April e.k. aan te melden onder overlegging van behoorlijke bewijzen van goed Maatschappelijk en Godsdienstig gedrag, bij een der beide ondergeteekenden, aldaar.

L. SIMONS, President.
Mr. JAC. VAN GIGCH, Secr.

Met 1 Mei a.s.

wordt de AFFAIRE van

L. E. Streep & Zn.

VERPLAATST van de Muidergracht naar de
NIEUWE AMSTELSTRAAT, P 64.

Eenige uren

heeft iemand, met de Mod. Talen en het Beckhouden bekend, dagelijks disponibel tot het Bijhouden van Boeken enz.
Adres, franco, letter B., aan het bureau van dit Blad. [919]

מכירת ספרים

ten huize van Gebr. Levisson firma
B. Proops Jz., Zwanenburgerstraat,
P 198, te AMSTERDAM.

Op Zondag 27 April e.k. en volgende dagen, zullen de bovengemelden ten overstaan van de Notarissen MULDER & KANNE, te hunnen huize te koop aanbieden een aanzienlijke en belangrijke Collectie Hebreeuwsche en andere Boeken, waarvan de Catalogus, tegen betaling van 15 cent, bij hun te verkrijgen zijn. [916]

Weldadige Menschevrienden!

De Ondergeteekenden, bewogen met het lot van eene ongelukkige, zeer ARME, ZWANGERE WEDUWE, MET DRIE NOG ZEER JEUGDIGE KINDEREN, welke weduwe daarenboven voor eene oude moeder zorgen moet, doen langs dezen weg een beroep op uwen weldadigheidszin. Hulp is daar dringend noodzakelijk; de arme vrouw en haar kleinen, benevens de hoogbejaarde moeder hebben gebrek aan de eerste levensbehoeften en zien smachtend naar uw bijstand uit. Geeft daarom iets tot leniging dier ellende; geeft spoedig, dan geeft gij dubbel.

De Ondergeteekenden belasten zich gaarne met de ontvangst van liefdegiften voor dit doel.

S. S. LISSAUER, Breestraat, Q 49.
ADOLF DE VRIES, Muiderstraat, V 283.
LOUIS KALKER, Kerkstr. b/d Plantage, W 385.
A. D. SJOUWERMAN, Rapenburgerstr., V 416.
PHILIP ELTE, Rapenburgerstr., V 478.

Reeds bij den heer S. S. Lissauer ontvangen: f 1,—; G. f 0,50.

Hulp voor minvermogene Weezen.

Het Bestuur der Vereeniging „Hulp voor minvermogene Weezen” brengt ter kennis der leden, dat de Jaarlijkse Algemeene Vergadering zal gehouden worden op ZONDAG 20 APRIL 1873, in het lokaal CASINO (Zwanenburgerstraat), des avonds te 8 uren, ter bijwoning waarvan de leden mits deze worden uitgenoodigd.

De punten van behandeling zijn:
a. Jaarlijksch verslag van den Secretaris en Penningmeester;
b. rapport der Commissie, belast met het nazien der rekening en verantwoording over 1871;
c. benoeming van bestuurs- en commissieleden;
d. voorstel van het Bestuur tot herziening van het Reglement;
e. loting voor de plaatsing van kinderen in het Nederl. Israël. Jongens-Weeshuis Megadlé Jethomim alhier.
Moeders of Voogden, die recht hebben, voor haar kinderen of hun pupillen deel aan de Verloting te verlangen, kunnen zich, met overlegging der noodige stukken, daarvoor tot en met 16 April schriftelijk aanmelden bij den eerstondergeteekende (Joden, Breestraat, Q 18).

Het Bestuur voornoemd

A. S. NIJBURG, Voorzitter.
PHILIP ELTE, Secretaris.

AMSTERDAM, April '73. [934]

Keukenmeid

gevraagd in het Israël. Oude Mannen- en Vrouwenhuis te 's-HAGE, om met Mei a.s. in dienst te treden. Slechts zij, die goede getuigen kunnen overleggen, zullen in aanmerking komen. Adres met franco brieven aan den Directeur van het Gesticht, Prinsengr., N°. 65 aldaar. [924]

Théâter Tivoli (Nes).

DIRECTIE:

Henri Morriën.

ZATERDAG 5 APRIL 1873,

PERICHOLE.

Groote Opera-Bouffe in 3 Bedrijven.
Muziek van Jacques Offenbach.

Nieuwe Decoratiën van K. H. Roskam Jr.
Nieuwe Costumes van Henri Morriën.
Tot Slot.

De Twee Echtscheidingen.

Kluchtspel met Zang in 1 Bedrijf.

Entrée f 0.60.

Aanvang 8 uren.

DINSdag 8 APRIL 1873.

Buitengewone Voorstelling

TEN VOORDEELE VAN DEN HEER

1828. Eduard Bamberg. 1873.

Ter gelegenheid van zijn 45-jarigen Tooneeldienst.

De Barbier van Straatsburg.

Blijspel met Zang in 3 Bedrijven.

GEVOLGD DOOR:

GODDANK! DE TAFEL IS GEDEKT.

Blijspel met Zang in 1 Bedrijf.

Entrée f 1.

Aanvang 8 uren.

D. E. KALKER,

St. Anth. Breestraat, C 89,

Mr. LOODGIETER, KOPER- en BLIKSLAGER,

AANNEEMER van GAZ- en WATERLEIDING.

blijft zich voortdurend beleefdelijk bij zijne geachte Begunstigers aanbevelen, ook voor het LEVEREN en REPAREREEN van BADTOESTELLEN.

Bestellingen van NIEUW, alsook VERTINWERK, voor het aanstaande Paaschfeest verzoekt hij in tijds te willen opgeven.

PC. Met PRIMO MEI wordt de Affaire verplaatst naar de WEESPERSTRAAT bij de WEESPERKERKSTRAAT, W 42.

DE ONDERGETEEKENDE, Slager in de Israëlietische

Vleeschhal alhier, maakt, naar aanleiding eener Advertentie van den 28 Maart jl., bekend, dat de Geestelijkheid der beide Israëlietische Gemeenten geoordeeld heeft, hem het vertrouwen van כשרות, hetwelk hij altijd heeft bezeten, te blijven waardig keuren, terwijl zij hem tevens gemachtigd heeft, te verklaren, dat ieder, die omtrent zijn נאמנות eenig wantrouwen mochten koesteren, bij haar nader inlichting kan bekomen.

S. S. KRANSBERG.

A. Soederouw, Reguliersbreestraat, X 56,

heeft de eer te berichten de ontvangst der nieuwste Modellen

PARASOLS en EN-TOUT-CAS.

Eerste Werksters voor Vast Werk.

Eerste werksters kunnen dadelijk worden geplaatst op het Atelier van de KLEINE BAZAR, Vijzelstraat, No. 585.

C. VEERKAMP & Co.

בהסכמת בית דין של ק"ק ספרדים ת"ת.

MET RABBINALE GOEDKEURING.

Likeuren, Wijnen, Azijn en Brandewijn
על פסח הבע"ל.

FRANCO MENDES & VAN DER ELST.

מעידים אנחנו ח"מ שה"ן והחומ"ן ושאר מיני משקים הנמכרים ע"י ה' FRANCO MENDES & VAN DER ELST בצלוחיות אשר כל אחת מהן נחתמה בחותמנו אין בהם חשש איסור כלל וכלל ומותרים לשותותם אף בפסח בלי שום פקפוק לכל אשר בשם ישראל יכנה וסמוך לבו לא ירא.

כה דברי העומדים על העבודה בק"ק ספרדים ת"ת באמשטרדם.

היום יום ה' ו' ניסן ה' תרל"ג לפ"ג.

הצער ארזן בן חמ" יעקב ואם ד"אש.

הצער רח"ב יעקב לופס קדוח.

הצער יעקב בכ"מ הר"ר ארזן מנרש שומשי.

Wij ondergeteekenden verklaren, dat de Wijn, Brandewijn, Azijn en Likeuren, welke door de HH. FRANCO MENDES & VAN DER ELST als כשר verkocht worden, geheel en al naar de Rabbinische voorschriften zijn bereid en dat elke flesch van ons gewoon zegel is voorzien.
Het Beth-Din der P. I. Gemeente alhier.

AMSTERDAM, 6 Nisan 5633.

A. VAZ DIAS.
D. L. CARDOZO Jr.
J. A. M. CHUMACHEIRO.

DE GUNST.

Kerkstraat tusschen de Weesperstraat
en den Amstel, W 347.

De ondergeteekende bericht haar geëerde begunstigers en geloofsgenooten, dat zij tegen het aanstaande PAASCHFEEST verkoopt: BOTEK, KAASCH- en KRUIDENIERSWAREN, alles onder toezicht van de Eerw. Heeren Assessoren van beide Israël. gemeenten alhier.

Verzoeken UEd. gunst en recomandatie.

M. VIELJRA—DE MURCIA.

Huishoudster.

Men vraagt, om met 1 Mei of vroeger in dienst te treden: eene bekwame HUISHOUDSTER. Reflecteerenden gelieven zich te adresseeren met franco brieven onder letters J. J., bij den Boekdrukker C. L. HEIJL, te ZEVENBERGEN. [923]

Om verkeerde uitleggingen te voorkomen, dient, dat de door mij in mijne annonce den vorige week bedoeld verkooper van witte קדוש-wijn (אין צדק), waarvan geen כשר vertoond kan worden, niemand is dan de Heeren FRANCO MENDES & VAN DER ELST, te Amsterdam. De bewijzen hiervan zijn bij mij ter inzage. [920]

H. B. DE BEER.

AMSTERDAM, 2 April 1873.

Lokaal „De Herschepping”,

Houtgracht, Q 208.

De ondergeteekenden verwittigen het geëerde Publiek, dat zij gedurende het PAASCHFEEST zullen houden Bijtarten Koffiekamer op de Bruiloftszaal in bovengenoemd Lokaal, hopen de door een fatsoenlijk publiek bezocht te worden. [906]

P. M. VAN BEEK.

J. S. KAAS.

על פסח הב"על

De ondergeteekende heeft eer zijnen geachten begunstigers te berichten, dat hij, evenals alle jaren, wederom ruim voorzien is van ALLE SOORTEN van

GEBAK.

NATHAN ZODIJ,
Joden Breestraat, Q 287.

NB. Bestellingen van buiten wordt men verzocht, vóór 6 April op te geven, zullende alle bestellingen direct geëffectueerd worden. [908]

L. DAKE,

Noordermarkt,

Fabrikant in Koperwerk, bericht steeds voorhanden te hebben, DIAMANTKLOVERS en SNIJDERSBAKKEN.

Bestellingen worden aangemen door

I. L. BEER,

Kerkstraat b/d. Weesperstraat, N° 310.

J. DE BRUIN,

KOPER, BLIKSLAGER en ZINKWERKER.

Zanddwaarsstraat, 259,

biedt zich, ter gelegenheid van het aanstaande PAASCHFEEST, aan tot het Maken, Repareeren en Ventinnen van alles wat tot dit vak behoort, belovende een civiele bediening. [902]

I. E. RICARDO,

SOCIETEITHOUDER,

Weesperkerkstraat, W 992,

bricht door deze zijn gachten geloofsgenooten, dat hij voor het aanstaande PAASCHFEEST ruim voorzien is van de volgende Artikelen, alles onder Rabbiniaal toezicht:

Diverse soorten Wijnen, Rum, Oranje-bitter, Likeuren enz.

Prompte bediening. Solide behandeling.

S. M. COHEN & Co.,

Joden Breestraat, Q 35.

Wegens VERPLAATSING van AFFAIRE,

Groote Opruiming

VAN

HEEREN- EN DAMES-ARTIKELEN.

OVERHEMDEN naar de Maat.

De ondergeteekende heeft de eer te berichten, dat bij hem te verkrijgen zijn:

DE NIEUWSTE MODELLEN VAN

Zijden Heeren-Hoeden

van de Fijnste Pluche en elegant bewerkt, tot de minst mogelijke prijzen.

Ook voorradig Heeren- en Jongheeren-Fantasie-Hoeden.

REPARATIËN zoo billijk mogelijk.

A. W. J. BEUMER,

[904] Achtergracht b/h. Weesperplein, W 642.

Met toestemming van den Edel Achtbaren Heer Burgemeester dezer Stad.

Weldadigheids-Voorstelling,

te geven door de VERENIGING

Handwerkers Eendracht,

met belangloze medewerking van den Heer

J. SPEELMAN (Zang),

op WOENSDAG 30 APRIL 1873,

in het Theaater Frascati (Nes),

waarvan de opbrengst zal strekken geheel ten voordeele eener

ongelukkige WEDUWE met vier nog zeer jeugdige Kinderen.

NB. Het Bestuur vertrouwt op den liefdadigen zin onzer Stad- en Geloofsgenooten (op de circuleerende Intekenlijsten), ten einde in de gelegenheid gesteld te worden, in de behoefte dezer ongelukkige Weduwe en de haren te kunnen voorzien.

Namens hetzelve,

M. GROEN Gz., Voorzitter.

J. T. MINEKENHOFF, Secretaris.

JACOBUS JUDELS,

KALVERSTRAAT bij het KLOOSTER, D 139,

bericht zijnen geachten begunstigers de ontvangst der nieuwste Fransche en Engelsche STOFFEN voor het aanstaande seizoen.

Bericht tevens zijne geachte Clientelle, dat van af Mei a.s. het Magazijn van Gemaakte Kleederen zal ophouden te bestaan en hij uitsluitend zal voortgaan met naar de maat bestelde Kleederen, waarvoor eene ruime keuze Fransche en Engelsche STOFFEN altijd voorradig zal zijn, gereed te hebben.

De Verkoop der Gemaakte Kleederen, welke tot spotprijzen uitverkocht worden, duurt voort tot Ultimo April.

Voorloopige Woonplaats van af Mei a.s. bovengenoemd adres (Bovenhuis).

Maatschappij voor Landontginning,

Gevestigd te APELDOORN.

Goedgekeurd bij Koninkl. Besluit van 10 Febr. 1873, N° 8.

Commissarissen:

Jhr. Mr. J. F. H. v. D. FEETZ, Lid van Gedeput. Staten van Gelderland, Officier der Orde v. d. Eikekroon te APELDOORN.

A. J. BARON SCHIMMELPENNINGK v. D. OIJJE TOT

HOVELAKEN, Lid van Provinciale Staten,

President der Geldersche Maatschappij van

Landbouw, Burgemeester van Nijkerk.

D. VREEDE, Grondeigenaar

Dr. M. SNELLEN, Grondeigenaar

Directeur:

J. B. SNELLEN,

Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw.

Secretaris:

J. GREGOOR.

3 % Geldleening, groot f 1,250.000, verdeeld in 5000 obl. à f 250,

aflosbaar binnen 40 jaren à pari en met de volgende PREMIE in VAST-GOED, ter gezamenlijke waarde van f 150,000.

f 120,000. De landhoeve Akkeroord, onder MOORDRECHT, met HEERENHUIS, BOERDERIJGEBOUWEN enz., groot ongeveer 50 bunder.

» 22,000. De boerderij Veldheem, onder MIJDRECHT, groot ongeveer 26½ bunder.

» 4,000. De boerderij Veelust, onder MIJDRECHT, groot ongeveer 4 bunder.

» 2,500. De kasteriede Donghorn, onder ARNHEM, groot ongeveer 5 bunder.

» 1,000. De woning Kleinzorg, met TUIN, onder HAARLEM-MERMEER, groot ongeveer 20 roeden.

f 150.000 te zamen.

PREMIETREKKING 25 APRIL 1873.

De Leening is gewaarborgd:

1°. Door het Kapitaal en de verdere bezittingen der Maatschappij.

2°. Door een Speciaal daarvoor verbonden Waarborgkapitaal, groot f 600,000, effectief, den 29 Maart 1873, ingevolge acte van dien datum gedeponeerd bij de Nederlandsche Bank, afzonderlijk beheerd onder toezicht eener bijzondere Commissie, bestaande uit de Heeren:

WESTENDORP & COMP., } beiden te Amsterdam,
BURLAGE & ZOON, }

en Commanditaire, Vennootschap LENS & BERGSMA, te Arnhem.

De OBLIGATIËN worden uitgegeven à 80 %, makende f 1000 per stuk en zijn verkrijgbaar te Amsterdam bij de Heeren

Burlage & Zoon.

Westendorp & Co.

Dezer dagen vertelde mij een man, dat zijne vrouw, die door den Doctor was opgegeven, door de Witte Borst-Siroop geheel hersteld is geworden.

Enkhuizen.

J. RIENDERHOFF Gz.

De allergunstigst bekende

WITTE BORST-SIROOP

van G. A. W. MAYER, te Breslau,

wordt door vele doctoren aanbevolen tegen hardnekkigen hoest, borst- en keelpijnen, griep, keeschheid, verslijming der ademhalingsorganen.

Deze SIROOP werkt aanstonds na het eerste gebruik hoogst weldadig, lost de slijm op, vermindert de prikkeling der keel en geneest zeer spoedig de even gemelde ongesteldheden.

Prijs per Flacon f 1.

In Nederland alleen en uitsluitend te bekomen bij F. v. WINDHEIM & Co., Verkoopshuis, te Amsterdam, en in de bekende Dépôts in de Provinciën. [927]

Bestuurderen van de Toevlugt voor behoeftige weezen en oude lieden van de Port. Israël. Gemeente berichten bij deze, dat bij hun Voorzitter, den Heer A. BUZAGLO, den 20sten Maart j. v. een onbekenden menschenvriend, onder lett. X. Z., is ontvangen de som van Honderd Gulden ten behoeve van gemelde Inrichting, waarvoor zij den edelen gever hun oprechten dank betuigen.

Moge zijn voorbeeld navolging vinden!

Namens het Bestuur,

[918] J. D'ANCONA,
2 April 1873. Best.-Secr.

Regenten van het Nederl. Israël. MEISJES-WEESHUIS alhier, geven langs dezen weg kennis, dat zij Een Kind in het gesticht zullen opnemen.

De Weeze moet zijn het Kind van een rechthebbende en daartoe roepen zij op de betrekkingen van Weesmeisjes, wier vader of langstlevende moeder tijdens hun overlijden leden van het Weeshuis waren en verlangen bij de opname van Weezen in aanmerking te komen om zich schriftelijk vóór 25 Nissan (22 April) e.k. aan te melden aan het Gesticht, Rapenburgerstraat, V 448.

E. S. CATZ,

Voorzitter.

JACOBUS MULDER,
Regt.-Secr.

AMSTERDAM, April 1873.

Bestuurderessen der Dames-Vereeniging tot aanschaffing van Kledingstukken voor behoeftige Kinderen op de Nederl. Israël. Armenbewaarschool hebben de eer te berichten, dat zij op ZONDAG den 6den April aanst. aan de Kinderen de KLEEDINGSTUKKEN zullen uitreiken, welke op genoemden dag, van 1 tot 2 uren, in de lokalen der School (Rapenburgerstraat, V 512) ter bezichtiging zullen zijn gesteld. Het zal haar aangenaam zijn, met een ruim bezoek van belangstellenden te worden vereerd en in de gelegenheid te wezen, alle gewenschte inlichtingen te verschaffen.

Bestuurderessen voornoemd:

REBECCA VAN NIEROP,
Penningmeesteresse.

Mevr. A. VAN RAALTE,
geb. POLAK DANIELS.

» A. MAY,
geb. POLAK DANIELS.

Mej. T. DRESDEN.
» M. LOB. [699]

» R. LIONI.

Tapijten, Meubelstoffen, Karpetten, enz.

S. S. JACOBSON,

ROKIN, E 119.

Agent der Deventer Tapijt-Fabriek.

In een vrij Joodsch burgergezin (Hollands) te Brussel, wordt onmiddellijk gevraagd een MEID-ALLEEN, voor keuken en huiswerk geschikt en van voldoende getuigenissen voorzien. Loon f 120 per jaar.

Adres franco, onder letter H., bij den Boekhandelaar A. D. LUTOMIRSKI, te ROTTERDAM. [894]

P. NOORDHOFF en M. SMIT, te Groningen, hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

Democratie en Wetenschap,

door

F. FERINGA.

math. mag. phil. nat. dr.

Tweede, door den schrijver herziene druk, 330 blz. druks. Prijs f 2.75, franco per post f 2.90.

INHOUD.

Voorrede. 1. De Nederlandsche dagblads. 2. De grondwet. 3. Het kiesrecht. 4. Een en ander over volksoontwikkeling. 5. Het middelbaar onderwijs. 6. Het onsterfelijkheidsvraagstuk en het openbaar onderwijs. 7. Fabriekskinderen-wet. 8. De Internationale arbeidersvereniging. 9. Socialisme en associatie. 10. De taak van het staatsbestuur. 11. De Handelsmaatschappij. 12. Hypotheekbanken. 13. Staatsfinanciën en belastingwezen. 14. De voor- en nadelen van hoofdelijken omslag. 15. Het Kadaster. 16. Politie en justitie. 17. Is oorlog noodzakelijk? 18. »De katholieken tegenover de staatspartijen in Nederland». 19. De tramweg onder legislatie. 20. Paul Lacombe. 21. Vier professorale brochures over tijdsomstandigheden. 22. Zekerheid, waarschijnlijkheid, mysterie. 23. De grondslag der moraal. 24. Folia sparsa. [892]

1873. Schroef-Stoombootdienst, 1873.

Van AMSTERDAM naar PURMEREND vice versa,

MET DE

IJZEREN SCHROEF-STOOMJACHTEN

Antilope, Stad Amsterdam, Stad Purmerend en Beemster, in onmiddellijke correspondentie met de Diligenciediensten op Hoorn, Enkhuizen, Medemblik en den Stoombootdienst op Edam, alsmede met de Jaagschuiten op Broek en Monnikendam.

DIENSTREGELING

VOOR de Maanden APRIL, MEI, JUNI, JULI, AUGUSTUS en SEPTEMBER.

DAGELIJKS (uitgezonderd DINSDAG).

Van AMSTERDAM Voorm. *7, *10½ uren. Namidd. 2, *4, *7, 8½ uren.
Van PURMEREND Voorm. 8½, *8½ uren. Namidd. *12½, 4, *5½, *8½ uren.

DINSDAG.

Van AMSTERDAM Voorm. 5, 6, *7, *10½ uren. Namidd. 2, *4, *7, 8½ uren.
Van PURMEREND Voorm. *8½, 11½, 12½ uren. Namidd. *12½, 4, *5½, *8½ uren.

De vertrekuren te 8½ uur 's namiddags van Amsterdam en van Purmerend, alsmede de Correspondentie op de Hoornsche Diligence, 's namiddags te 7 uren van Amsterdam, vangen aan met 1 Mei en eindigen met ultimo Augustus a.s.

Gedurende de maanden April en September bestaat er Correspondentie op HOORN te 2 uren van AMSTERDAM.

* De vertrekuren, aldus gemerkt, staan in verbinding met de DILIGENCIEDIENSTEN op HOORN en ENKHUIZEN, behalve ZONDAGS namiddag te 7 uren.

Op MAANDAG bestaat er eene extra gelegenheid voormiddag te 8 uren van PURMEREND, en terug van AMSTERDAM namiddag te 5 uren.

Nadere informatie, ook omtrent Goederenvrachten, bij de Commissarissen te AMSTERDAM en te PURMEREND.

GERR. DAKE,

KALVERSTRAAT, D 19, — LELIEGRACHT, RR 67,

hebben de eer te berichten de ONTVANGST der nieuwe

PARASOLS & EN-TOUS-CAS.

Nieuwe Stoffen om dezelve te overtrekken. Nieuwe Regenmantels, Parapluïën enz. De Goederen worden in en om AMSTERDAM op keuze verzonden. [913]

ONTVANGEN

eene groote Sorteering der nieuwste MANTILLES, MANTELS, CHALES-LONGS, Doorgewerkte, Geborduurde en Avonddoeken, alsmede eene ruime keuze LYONSCHES ZIJDEN, POPELINES, Fransche en Duitsche KLEEDJES-STOFFEN, PERCALS, GORDIJN-NETELDOEKEN enz. enz.

A. Stall,

Kalverstraat, hoek Bagijnhofsteeg, E 338/39.

[913]

FINALE UITVERKOOP.

De nieuwste MODELLEN van MANTELS en MANTILLES ontvangen, alsook een groote Sorteering CHALES-LONGS en DOEKEN. Wegens Verkoop van het HUIS, worden alle Goederen ver beneden Fabrieksprijs OPPERUIMD.

Magazijn 't OUDE KEIZERSHOF.

SLUITING Ultimo April a.s., Nieuwendijk over de Raamskool, L 305. L. BELL.

ZALF HOLLOWAY

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN. — Onder wonden, zweren en etterbuijen. De medelijdende ondervinding bevestigt de waarheid, die over allen tegenstand gedurende dezes en dertig jaren heeft gezegd, namelijk: dat er geene middelen bekend zijn, als Holloway's middelen gelijk in het genezen van zere beenen, zweren, wonden, huidziekten, roos, abcessen, brandwonden, hoofdzeer en in waarheid alle gevallen waar de huid beschadigd is. Het is van het grootste gewicht deze ongemakken spoedig te genezen, daar anders het verplichte in huis blijven de gezondheid verzwakt. De gereede middelen ter genezing vindt men in Holloway's Zalf en Pillen, die de wonden heelen en derzelver oorzaken verdrijven. In de ergste gevallen is de zalf er in geslaagd eene volkomene genezing te bewerken, nadat ieder ander middel gefaald had enige verlichting te geven. De ergste gevallen spreiden het best hare deugden ten toon.

SCHROEFSTOOMBOOTDIENST
Amsterdam--Nieuwediep,
Langs Purmerend en Alkmaar.

Zomerdienst aangevangen 1 April a.s.
DAGELIJKS.

v. AMSTERDAM 'smorg. 9 en 's nam. 4½ u.
, PURMEREND 's m. ca 10½ , , ca. 5½ ,
, ALKMAAR 's nam., 12½ , 'sav. , 8 ,

v. NIEUWEDIJEP 'smorg. 8 , 'sav. 11½ u.
, ALKMAAR 's m. ca 11 , 's nachts ca 2½ ,
, PURMEREND 's nam., 12½ , 'smorg. , 4½ ,

Retourbiljetten onbepaald geldig.
Goederentarieven zeer laag gesteld.
Aan al de tusschenstations (behalve Watergang en de Kooi) bevinden zich aanlegsteigers, zoodat geene kosten voor het van en aan boord brengen behoeven betaald te worden.
Ligplaats te Amsterdam: Texelsche Kade, 2e Steiger van het Damrak.
Nadere informatie te Amsterdam bij den Agent J. C. HECK, Texelsche Kade, 2e huis van het Damrak, L 187.

Attentie s. v. p.

Heeren DIAMANTARBEIDERS worden opmerkzaam gemaakt op de groote Collectie Echte MEERSCHUIMEN SIGAREN, SIGAREN-KOKERS, PORTEFEUILLES, PORTEMONAIES, ALBUMS, welke wegens Liquidatie tot buitengewoon lage prijzen worden opgeruimd.

Wed. S. I. Saks en M. S. Saks,
DAM, N° 4, hoek VISCHSTEEG.

NB. Zaterdag en Feestdagen gesloten.

J. Höckel Portenart.

Nes, A 285.

Ontvangen een ruime keuze Dames- en Kinder-parasols van af f2 tot f20. Zijden En-tous-Cas van f3 tot f9, alsmede zijden Heeren-parapluïes van f5½ tot f20. Elegante zijden Dames- en Kinder-parapluïes van f3.50 tot f15. Fijne Zanella's voor Heeren en Dames-parapluïes van f4 tot f7. Alpaca's in alle soorten van f1.75 tot f5. Verder een groote sorteering Wandelstokken van f4 tot f20, alsook Zijde, Zanella en Alpaca, om Parapluïes, Parasols en En-tous-cas te overtrekken.

Atelier speciale voor alle reparatiën van Parapluïen, Parasols en Wandelstokken.

Winkeliers genieten rabat.

Door zeer groote en voordeelige inkoop, in staat te zeer lage prijzen te verkoopen.

H. M. GOLDSMIT, Damstraat, A 279.

ONTVANGEN eene GROOTE SORTEERING
Fransche Heeren-Cols en Cravatten.

HOEDEN- EN PETTENFABRIEK.

Nieuwmarkt
Bij de
ZEEDIJK, K 332.

De Blauwe Ster.

Nieuwmarkt
Bij de
ZEEDIJK, K 332.

De ondergeteekende heeft de eer zijnen geachten belangstellers te berichten, dat zijn Magazijn weder ruim voorzien is van de NIEUWSTE MODELLEN der Fransche Zijden Heeren-Hoeden, alsmede een GROOTE COLLECTIE Fransche, Engelsche en Duitsche Viltten-, Stoffen- en Zijden Fantasie-Hoeden, alsmede eene GROOTE SORTEERING Fransche en Engelsche Flambards, fijne en ordinaire Lakene- en Doekhoeden en Jongens-Petten, benevens een GROOTE PAKKING Fransche Zijden-Petten, RUIME KEUZE in Kinder-Hoedjes, Petjes en Jachtclubs, welke, zoolwel de ordinaire als de fijnste, allen net en solide bewerkt zijn. Ook ga ik steeds voort met het Opmaken en Vervormen van Zijden Heeren-Hoeden en alle soorten Viltten- en Stoffen Fantasie-Hoeden.

Abonnements-Hoeden van af f3.
Alle artikelen worden door mij a contant tegen fabrieksprijzen afgeleverd, omtrent mijne prijzen beneden alle concurrentie zijn.

C. MEUWSEN,

NIEUWMARKT, K 332, AMSTERDAM.

Magazijn DE PHENIKS,

Kalverstraat, E 20.

Groot Assortiment DEMI-SAISONS, Rijke Sorteering VOORJAARS-COSTUMES en KINDER-PAKJES in alle Prijzen.

Uit Parijs en Londen ontvangen eene prachtige collectie Elegante STOFFEN voor het aanstaande Seizoen. Onder leiding van bekante Oorphanen worden de Goederen, desverkiezende, zonder verhooging van prijs, naar de maat geleverd.

[891]

J. CAHEN JR.

FINALE UITVERKOOP.

Wegens sterfgeval worden alle nog voorradige Parapluïen, Parasols, En-tous-cas en Wandelstokken tot veel verminderde prijzen opgeruimd.

Warmoesstraat over de Pylsteeg, J 624.

Gebn. BART.

G. KARSSSEN,

KONINGSTRAAT b/d. Oude Schans, 0 273,

maakt het geëerde publiek bekend, dat hij zich belast met den AANLEG voor Gaz- en Waterleiding, koopt en verkoopt alle soorten van GAZ-ORNAMENTEN en alles wat tot het Vak behoort. Verguld en brons op nieuw. Repareert dezelve.

Kalender.

Van 7 NISSAN tot 13 NISSAN 5633.
(Van 4 APRIL tot 10 APRIL 1873.)

Vrijdag... Ingang v. d. Sabbat te 6 uren.
Zaterdag... Ingang v. d. Sabbat te 7 u. 31 m.
Zondag... Ingang v. d. Sabbat te 6 uren.
Donderdag... Ingang v. d. Sabbat te 6 uren.
Snelersdruk J. Vita Israël, firma J. B. de Mesquita.

ISRAËLIETISCH WEEKBLAD.

Om u met de echte leer der waarheid bekend te maken.

(Spr. XXII: 21.)

להודיע קושט אמרי אמת
(משלי כ"ב כ"א)

Abonnementsprijs per Jaar:

Voor Amsterdam f 4.—
Voor de overige gemeenten des rijks,
franco „ 4.50
Afzonderlijke nummers „ 0.10

Verschijnt 's Vrijdags. — Bijdragen, brieven enz. uiterlijk Dinsdag, en advertenties Woensdag, franco, aan het bureau van dit Blad (Muiderstraat, V 260). Ongefrankeerde brieven enz. worden bepaald geweigerd.

UITGEVER-DIRECTEUR:
Firma J. B. de Mesquita.

CORRESPONDENTEN:
A. D. LUTOMIRSKI, te Rotterdam.
Gebr. BELINFANTE, te 's-Gravenhage.

N°. 37.

VRIJDAG
4 APRIL.

HOOFDREDACTEUR:

J. A. M. Chumaceiro.

CORRESPONDENTEN:
G. DA COSTA GOMES DE LA
PENHA, te Utrecht.
M. M. MEIJER, te Groningen.

Prijs der Advertentie:

Van 1—5 regels 40 Cts. — Iedere regel meer 5 Cts. — Kapitalen of buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaatsruimte, welke zij beslaan.

Bij abonnement buitengewoon rabat.

Advertentie uit het Buitenland 15 Cts. per regel.

Aanvragen en opgaven van listlogisten 30 % rabat.

BIJVOEGSEL.

Nationale vergadering van Rumenië.

Men leest in l'Echo de l'Orient:

In ons vorig nummer hebben wij melding gemaakt, dat de kamer der gedeputeerden van Rumenië, in hare zitting van 19 Febr., eene wet op de privilegiën der verkoopers van sterke dranken heeft aangenomen, waarvan de Israëlieten werden uitgesloten; daar in art. 8 van deze wet bepaald is, dat elke verkooper van sterke dranken, hetzij in de dorpen of op den openbaren weg, als kiezer in eene der gemeenten van Rumenië moet ingeschreven zijn, om deze privilegiën te kunnen genieten. Overwegende nu, dat de Israëlieten geene kiezers kunnen zijn, kunnen zij bijgevolg geene vrijheden tot het verkoopen van sterke dranken verkrijgen. Wij haasten ons, om, naar opgave van de *Monitorul Official*, het verhandelde in deze zitting, in betrekking tot art. 8, bekend te maken. Wij zeggen den eerbiedwaardigen gedeputeerde van Jassy, den geleerden M. Basile Pogor, die de eenige ~~van die partij~~ ^{van die partij} moed heeft gehad, het woord ten voordeele der ongelukkige Israëlieten te voeren, openlijk dank. Wij willen ook, dat de wereld de namen zal kennen van die verschrikkelijke samenzweerders, die, door hunne opruiende taal, voort uit de wet, die een nieuwe vlek voor de geschiedenis des lands is, hebben doen stemmen. Deze laatste zijn: de oud-minister Michel Cogalnitichano, wien de constituërende vergadering van 1866 heeft doen kennen als een onzedelijk en onwaardig man, toen zij voor zijne verwijdering uit de vergadering stemde; een zekere P. Tufelcica, een onbekende grootheid, en de beruchte redacteur der *Trompetta*, César Bolliac, die beschuldigd is van op 62-jarigen leeftijd, zijne aangenomen dochter van 11 jaren verkracht te hebben. Wij ontleenen aan den *Monitorul* de volgende passages:

M. M. Cornea leest art. 8, voorgesteld door de commissie uit het gouvernement bij het ontwerp van de wet.

M. P. Tufelcica. Ik neem het woord, niet om dat artikel te bestrijden, maar om eerbiedig aan den president van de raadsvergadering der ministers te vragen, of hij zijne toestemming aan dit artikel geeft, en hoe hij het opvat, want, zie hier, wat in dat artikel staat:

»Behalve de vermelde vereischten, moeten zij, die verlot willen verkrijgen, de hoedanigheden, bepaald bij de wetten en de reglementen, die betrekking hebben op de verordeningen op de kroegen, bezitten». »In de landelijke gemeenten, in de dorpen, in de burchten en in de kroegen, die zich op den grooten weg bevinden, moeten de slijters van sterke dranken als kiezers van een der gemeenten van Rumenië ingeschreven zijn». Wat mij betreft, mijne heeren, ik keur de wet goed, mits men het moet opvatten, dat de Joden uit de dorpen verjaagd moeten worden, dat is: in geene landelijke gemeente mogen Joodsche herbergiers zijn. Indien dit zoo is, dan wensch ik het gouvernement en den voorstellers dier wet geluk, want het is eene weldaad. Ik vraag dus, wat M. de minister van financiën bedoelde, toen hij, evenals M. M. Cogalnitichano, zeide, dat het voldoende zou zijn, indien de wet niets anders uitwerkte dan, in plaats van dat zich thans zooveel met het verkoopen van drank bezig houden, zij zich tot den akkerbouw zouden wenden. Ik weet, dat van hier tot Moldavië bijna alle Joden kroeghouders zijn». Bijgevolg als de Christenen hunne plaatsen zullen innemen, zullen zij zich niet meer met den akkerbouw kunnen bezighouden, en ziedaar het doel, dat de wet beoogt, om den akkerbouw te hulp te komen, verijld.

M. de president van de ministers-vergadering antwoordt, dat hij zich in een netelige positie bevindt, niettegenstaande neemt hij art. 8, voorgesteld door de commissie, aan en verplicht zich, om het strikt te doen uitvoeren, d.i.: den Israëlieten het verkoopen van drank te verbieden.

M. Michel Cogalnitichano, oud-minister, woedende Jodenvijand wegens de ontelbare schulden, die de Joden van hem te vorderen hebben en die hij nooit betaalt, erlangt het woord. Deze spreker trekt partij van elke gelegenheid om tegen zijne ongelukkige schuldeischers hevig uit te varen, daar hij zich tot elken prijs wil van hen bevrijden. Toen hij minister van buitenlandsche zaken was (1868—1869), heeft hij, in weerwil van den strengen winter, alle Israëlieten uit de landelijke gemeenten verjaagd. Hij spaarde toen zelfs de vrouwen, die pas bevallen waren, niet, maar deed haar het bed verlaten, ten einde de landelijke gemeenten te verlaten en ontzeide haar tevens den toegang tot de steden. M. Michel Cogalnitichano verklaart, dat, ofschoon hij tot de oppositie behoort, hij zich haast ditmaal het plan van het gouvernement aan te bevelen, verwachtende, dat dit plan een heilzamen en zedelijken maatregel tegen de Joden bevat. Men begrijpt, dat door dien maatregel 39,000 families zijn geruïneerd. Zoo veel te beter, want deze families zijn slechts Joden, die, volgens M. Cogalnitichano, de ware wormen zijn, die aan het merg der Rumeniërs knagen.

Men leze het volgende amendement, voorgesteld door M. César Bolliac:

»De maire en de onder-prefect zijn verantwoordelijk voor elke overtreding op deze wet». Het amendement van M. Bolliac wordt niet door 5 gedeputeerden ondersteund, en daarom verworpen.

Het volgende amendement, voorgesteld door den eerbiedwaardigen M. Basile Pogor, wordt gelezen:

»Ik stel voor de intrekking van art. 8. M. de president. Over het amendement, voorgesteld door M. Bazile, hetgeen niet door 5 gedeputeerden wordt ondersteund, zal niet gediscuteerd worden: Stemmen: »sluiting der discussie». M. Basile Pogor. Mijne heeren! Ik begrijp niet, waarom over dat artikel, dat slechts door een comité van gedelegeerden is voorgesteld, over een artikel, dat het plan van het gouvernement niet is, in twee minuten gestemd is; waarom gij zoo gehaast zijt, om de sluiting der discussiën te vragen (*gedruisch*), vooral niet, daar dit artikel de heiligste rechten schendt, den vrijen handel, een internationaal recht (*gedruisch*). Indien dit artikel met den spoed, dien gij begeert, wordt aangenomen, zou het ons voor de oogen van geheel Europa ontveeren (*gedruisch*). Welnu, mijn plicht is het, u dit te zeggen, en gij zijt vrij, alles te doen, wat gij wilt (*gedruisch*). Bijgevolg, mijne heeren, verzoek ik u, de discussiën nog niet te sluiten, want ik maak mij sterk, om te bewijzen, dat dit artikel in een barbaren-tijdvak thuis behooren, voor den dag van heden niet van toepassing is (*hevig gedruisch*). Mijne heeren, wilt mijne argumenten aanhooren, en sluit de discussiën niet. Men stemt over de sluiting der discussiën, die aangenomen wordt. Men brengt art. 8 in stemming, dat aangenomen wordt. B..... z.

Buitenland.

Duitschland.

Het moedig en krachtig optreden van onzen geloofsgenoot Lasker in Pruisen heeft bij alle geciviliseerde natiën een buitengewoon groot opzien verwekt en zeer veel bijval gevonden. De *Educatore Israëli* maakt daaromtrent een artikel, voorkomende in de *Tunfella*, een Italiaansch tijdschrift, openbaar, alwaar men leest: »Lasker zou in de tijden van het oude Rome een tweede Cato geweest zijn. Vrij van eerezucht en hebzucht, heerscht bij hem slechts het eenig streven, zijn vaderland trouw te dienen. Bismarck zeide bij gelegenheid: Lasker is nog minder te overwinnen dan Achilles, daar hij niet, gelijk de Grieksche halfgod, een plek heeft, waar hij gewond kan worden». In hetzelfde blad leest men vervolgens omtrent den Pruisische nagevaardigde, dat hij een groot redenaar, een scherpe, logische denker is en een onomkoopbaar

karakter heeft, iemand, die zich door persoonlijke belangen er niet van laat afhouden, de waarheid te doen zegevieren. — Het doet ons werkelijk goed, te vernemen, hoe de welverdiende roem van een geloofsgenoot tot in de verst afgelegene streken doordringt.

Italië.

Zooals wij reeds vroeger mededeelden, heeft dr. A. Berliner in 't belang der Joodsche wetenschap een reis naar Italië ondernomen, waarvoor hem van de Pruisische regeering ondersteuning is gegeven. In het jongste nummer van *der Israelit* maakt genoemde heer reeds het begin zijner bemoeiingen openbaar. Daaraan ontleenen wij het volgende:

»Rome 5 Maart. Daags na mijn aankomst begaf ik mij naar het Deutsche gezantschap, alwaar ik tot mijn vreugde vernam, dat daar reeds een aanbeveling voor mij van de hand des rijkskanseliers was aangekomen. Deze aanbeveling had die uitwerking, dat de Italiaansche regeering, op verzoek, verlof gegeven heeft, om de gezamenlijke bibliotheken van het rijk, alwaar verzamelingen van handschriften te vinden zijn, te mijner beschikking te stellen. Nu moest ik nog een groote moeilijkheid overwinnen en trachten mij te ontheffen van een groote bezorgdheid, die mij reeds bij mijn vertrek van huis heeft gedrukt. Het betrof namelijk, om verlof te erlangen tot het gebruik van de onder pauselijk beheer staande vaticana. Maar ook dit gelukte mij, doordien de bibliothecaris der Sapienza een gelegenheid wist te vinden, ten mijne behoeve den kardinaal Antonelli een verzoekschrift te overhandigen, hetwelk ook door een geleerde, aangesteld in de numismatische afdeling, op het warmste werd ondersteund. Ten gevolge daarvan kreeg ik ook weldra bericht, dat het mij geoorloofd was, na afloop van het carnaval, met mijne onderzoekingen in de vaticana een begin te maken. Gedurende den tijd, die daartusschen verloopen was, had ik gelegenheid kennis te maken met de voor de Joodsche literatuur n.g. bijna niet gebruikte casanata, die na de vaticana de grootste in Rome is. De bibliothecaris een zeer vriendelijke Dominikaner stelde mij daartoe in staat, doordien hij, bij wijze van uitzondering, mij toestond, ook gedurende den carnavals-tijd eenige uren daags van de bibliotheek gebruik te maken».

»Sedert acht dagen ben ik nu viermaal 'sweeks, daar behalve Zondag ook des Donderdags gesloten is, des voormiddags van 8—11 uren in de vaticana, des namiddags van 2—5 uren in de casanata werkzaam. Ook zal ik, zoo God wil, indien ik beide bibliotheken heb doorgewerkt, met andere verzamelingen van manuscripten, die hier zijn, kennis maken. Ik mag niet nalaten, van een omstandigheid, die mij, toen ik voor het eerst de vaticana bezocht, bijzonder trof, melding te maken. Een der bibliothecarissen, professor in de Semitische talen, deed mij namelijk terstond de vraag: of ik dezelfde persoon ben, die van het Kaschierwerk, dat hij zoozeer waardeerde, een editie bezorgd heeft. Een dergelijke erkenning kon mij in dezen oogenblik niet anders dan aangenaam zijn en zij was ook van dat gevolg, dat ik, de Jood en Duitscher, benevens nog acht bevoorrechte personen, waaronder ook de beroemde professor Mommson, dadelijke iedere verlegenheid, indien wij het een of ander handschrift verlangden, aflegden.

»Door de zeer groote menigte van materiaal, valt de moeite, aan mijn arbeid verbonden, niet te ontkennen. Niet zelden moet ik er mij mede vergenoegen, slechts de dwalingen, in de catalogen, die hier zijn, te verbeteren, opdat daardoor de weg geteekend worde voor anderen, die na mij, van hetgeen voorhanden is, nut willen trekken.

»Slechts twee voorbeelden: In de catalogus vindt men een handschrift van *Or sarua*, (אור שרוא) opgegeven. In de hoop dat dit het nog niet bekende deel (פרק) van dit hoogst belangrijk werk mocht zijn, greep ik er zeer haastig na. Wat vond ik echter? De *Maor van Pesach*, beginnende met אורח. Een ander manuscript behelst een commentaar van den Pentateuchus, welk werk echter in den catalogus aan iemand wordt toegeschreven, die 200 jaren later dan de schrijver zelf geleefd heeft. Doch genoeg hiervan; den volgenden keer zend ik nader bericht over den voortgang mijner studiën.

»Terwijl ik u nog mededeel, dat brieven aan mij gericht, onder het adres: »Signore Samuel Alatri per Doth. A. Berliner, a Roma, via Tuamara, 12», bezorgd moeten worden, groet ik u en al mijne lieve vrienden hartelijk.

»Met hoogachting,

»Dr. A. Berliner».

— Zooals de *Ab. An.* mededeelt, heeft de overleden Said Nissim Samama, volgens een testament, in het jaar 1866 geschreven, den armen der stad Tunis 500,000 fr., onderscheidenen Talmoed-geleerden 250,000 fr., der stad Jerusalem 250,000 fr., de Talmoed-geleerden aldaar, 250,000 fr., de steden Zefath, Tiberias en Hebron 800,000 fr. gelegateerd.

Voor eenige Talmoed-geleerden te Tunis heeft hij voor ieder afzonderlijk 25,000 fl. bestemd. De overledene had een eigen synagoge en sjoeth. Zeventig personen genoten alleen van hem hun levensonderhoud.

Binnenland.

AMSTERDAM, 3 April.

* Door Z. Ex. den Gouverneur-Generaal van Ned. Indië, is benoemd tot notaris en vendumeester te Madroen onze voormijlige stadgenoot, de heer R. J. van Lier, tevens notaris en vendumeester te Ngawi.

* Door de permanente commissie zijn, ter vervulling der ontstane vacatures, benoemd bij de Nederl. Israël. schoolbesturen te den Helder, de heer J. Grunwald, tevens tot voorzitter; te Haarlem, de heer Lion Cohen; te Harlingen, de heer W. de Hartogh; te Lemmer, de heer A. M. van der Woude; te Maassluis, de heer L. P. van Gelderen, tevens tot voorzitter; te Zalt-Bommel, de heer H. S. Enthoven. en op verzoek, eervol ontslagen, wegens vertrek naar elders, de heer S. Smid, lid der schoolcommissie te Haarlem.

* Zaterdag a.s. zal de eerw. heer D. L. Cardozo ter Port. Synagoge in de ochtenddienst eene predikatie en de wel-eerw. heer J. M. Content ter Grootte Synagoge de gebruikelijke theologische voordracht te 12 ure houden.

* Wij vestigen de aandacht onzer lezers op de advertentie der vereeniging »Handwerkers Eendracht». Daar men door voor de weldadigheids-voorstelling, in de advertentie bedoeld, een entree te nemen, een arme weduwe met 4 nog zeer jeugdige kinderen ondersteunt en tevens een genoeplijkman avond kan doorbrengen — de heer Speelman heeft zijn medewerking beloofd — twijfelen wij niet, of velen zullen zich opgewekt gevoelen de pogingen der vereeniging te steunen.

* Wij vestigen gaarne de aandacht onzer lezers op een in dit nummer voorkomende advertentie, waarbij door dames-bestuurderezen der vereeniging, die zich ten doel stelt, de kinderen, die de Nederl. Israël. bewaarschool alhier bezoeken, van de noo-

Snelpersdruk J. Vita Israël, firma J. B. de Mesquita.